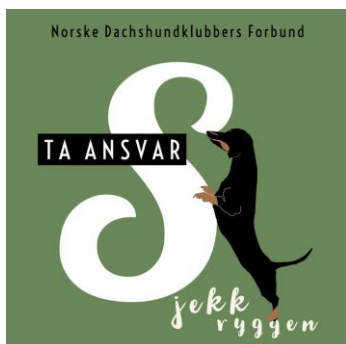

Tiltaksplan for å redusere ryggprolaps hos dachshund

Kortversjon

Fullstendig versjon av den vedtatte tiltaksplanen finner du på www.dachshundklubb.no

Dachshunder er i hovedsak friske og sunne og lever lenge. Rasens største helseproblem er ryggprolaps. Årsaken er genetisk, men risikoen øker ved fedme og inaktivitet. Det beste verktøyet oppdrettere i dag kan benytte for å redusere den genetiske komponenten ved prolaps er å gjennomføre rygggrøntgen av dachshunder i alderen 2 til 4 år, for å identifisere om det foreligger forkalkede mellomvirvelskiver, og i så fall hvor mange (K-tall). Oppdrettere bør bruke denne informasjonen til å velge bort hunder med høyt K-tall og til enhver tid avle på de hundene som har lavest K-tall. Flere studier viser en klar sammenheng mellom antall og sannsynlighet for prolaps.

I Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for dachshund (2015) er det formulert flere mål og tiltak som skal bidra til å redusere forekomsten av prolaps sykdom. Lederne av de 16 lokalklubbene i NDF uttalte følgende i april 2022: *Vi anbefaler at andelen som dekkes ved rygggrøntgen økes betydelig, og at det er en felles økonomisk løsning for alle klubber. Til dette skal brukes av våre oppsparte midler, og KL anbefaler en egenandel på maksimum 1000,-. Det må lages en tiltaksplan, i samarbeid til klubbene, for informasjon til valpekjøpere for å stille krav til oppdrettere ang rygggrøntgen. Ut fra data som samles inn i tidsperioden, må SU lage en konklusjon og presentere denne for videre utvikling av rasen. SU anmodes å bruke allerede eksisterende data som faktagrunnlag.*

Dette er et svært viktig signal fra klubbliderne. Vi har derfor godt håp om god oppslutning om kampanjen for rygggrøntgen av dachshund slik at vi sammen kan bidra til en bedre helse for hundene våre.

Mål

Som dyreholdere, oppdrettere og raseklubb har vi påtatt oss et stort ansvar for dyrenes ve og vel. Dette fremkommer tydelig i dyrevelferdslovens § 25:

Dyreholdere, oppdrettere, avlsorganisasjoner og raseklubber skal gjennom avl fremme egenskaper som gir robuste dyr med god funksjon og helse.

Det skal ikke drives avl, herunder ved bruk av genteknologiske metoder, som:

- a. endrer arveanlegg slik at de påvirker dyrs fysiske eller mentale funksjoner negativt, eller som viderefører slike arveanlegg,*
- b. reduserer dyrs mulighet til å utøve naturlig atferd, eller*
- c. vekker allmenne etiske reaksjoner.*

Dyr med arveanlegg som nevnt i andre ledd, skal ikke brukes i videre avl.

Når det gjelder dachshundens rygg helse er denne omtalt særskilt i [Rasespesifikk avlsstrategi](#) (RAS) for dachshund.

Interessenter og aktører

Et godt samarbeid mellom Norsk Kennel Klub, Norske Dachshundklubbers Forbund, veterinærene, dachshundeierne generelt og dachshundoppdretterne spesielt, er viktig for å oppnå suksess i kampen mot ryggprolaps. Hvordan de ulike aktørene kan bidra er beskrevet i den fullstendige versjonen av tiltaksplanen. I tillegg vil NDF knytte til seg eksterne aktører som Aninova og Pyramidion, koordinere arbeidet med de nordiske raseklubbene og kennelklubbene, og trekke inn forsikringselskapene der det er mulig.

Tiltaksplan

Tiltak rettet mot oppdrettere

- Korte, temabaserte foredrag og seminarer på web.
- Oppdrettere oppfordres til å røntge egne hunder i rett alder, samt arbeide for at hele kull i rett alder blir rygggrøntget.
- Spørreundersøkelse for å kartlegge forekomsten av prolapsdiagnose.
- Oppdrettere bør vurdere muligheten for å bidra til større avlsbase ved å hente inn avlsdyr fra utlandet, og bruke eldre (7-8 år og oppover), friske hannhunder som avlsdyr.
- Nye moduler på hjemmesiden gjør at annonsene for oppdretter-, valper og avlshanner kan filtreres på bla. helseundersøkelsene rygggrøntgen og øyelysing. Dette gir oppdrettere som rygggrøntger bedre anledning til å markedsføre sitt oppdrett.

Tiltak rettet mot valpekjøpere

- Informasjon til potensielle valpekjøpere via Dachshunden, NDFs digitale plattformer, Dachshund valpeformidling på Facebook og andre relevante kanaler. Infopakke til valpekjøpere
- Nye moduler på hjemmesiden gir valpekjøperne mulighet til enkelt å finne oppdrettere som røntger, samt kull med rygggrøntgede foreldre.
- Ressursside med informasjon om rygg og rygggrøntging.
- Digital opplæringspakke som kan inkluderes i NKK-akademiet.

Tiltak rettet mot dachshundeiere

- Rygggrøntgen som tema på klubbens medlemsmøter.
- Klubbene kartlegger veterinærkontorer som utfører rygggrøntgen, samt pris, og sørger for at opplysninger oppdateres og formidles til NDF. Liste med adresse telefon, e-post og pris ligger oppdatert på hjemmesiden.
- Økonomisk støtte til medlemmer som rygggrøntger dachshundene sine. Hundeeier får dekket 50% av utgiftene til selve røntgenundersøkelsen, begrenset nedad til kr 1.000, oppad til kr. 2.000,-. Ordningen skal evalueres ved slutten av året, og det blir sett på tiltak som kan utjevne de geografiske forskjellen ytterligere.
- Klubbene kan vurdere å ha egne støtteordninger i tillegg.
- Dachshunden, FB og hjemmesiden brukes aktivt til målrettet informasjon.
- Sende ut brev/e-post til alle som har hunder i røntgenalder. Siden sendes brev en gang i året til eier av hunder som har fylt 2 år på det tidspunktet brevet sendes ut.

Samarbeid med eksterne aktører

- Pyramidion kan bidra med overordnet statistikk på rasevarianter, basert på hunder som er behandlet for ryggprolaps, samt eventuelt andre helseproblemer hos dachshunden. Aninova kan blant annet bistå med utvikling av Indeks.
- NDF ønsker å styrke det nordiske samarbeidet om rygggrøntgen gjennom å
 - o fastsette kriterier for gjensidig anerkjennelse av avlesning av rygggrøntgenbilder mellom de nordiske landene.
 - o Arbeide for å rekruttere flere avlesere, samt kalibrering mellom disse.
 - o Arbeide for å etablere en klageinstans
 - o Vurdere mulighetene for felles indeks mellom Norge, Sverige, Finland og Danmark.
 - o Utvikle samarbeid om nettforedrag.
- Dialog med WUT: Diskutere temaet i World Union Teckel.